

PRITARTA
Anykščių miesto vietos veiklos grupės visuotinio narių susirinkimo 2024 m.
gegužės 20 d. protokoliniu sprendimu Nr. 02

ANYKŠČIŲ MIESTO 2024-2028 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

**Bendrai finansuojama
Europos Sąjungos**

2024 m.

ANYKŠČIŲ MIESTO 2024–2028 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

IVADAS

Asociacija Anykščių miesto vietos veiklos grupė (juridinio asmens kodas 304084867) VĮ Registrų centras įregistruota 2015 m. rugpjūčio 21 d. Anykščių miesto vietos veiklos grupės (toliau – Anykščių miesto VVG) steigėjai yra: Anykščių rajono savivaldybė, kodas 111100241, Anykščių vadovų klubas, kodas 300146111 ir Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centras, kodas 154275969.

Anykščių miesto VVG yra registruota adresu – J. Biliūno g. 23, Anykščiai, LT-29111.

Anykščių miesto VVG sudaro devyni juridiniai asmenys – nariai, atstovaujantys Anykščių rajono savivaldybės vietos valdžios, vietos verslo ir nevyriausybinių sektorių interesus.

Vietos valdžią atstovauja viena įstaiga – Anykščių rajono savivaldybė (12 proc. nuo visų Anykščių miesto VVG narių).

Vietos verslą atstovauja keturios įmonės: Onos Grumbinienės prekybos įmonė „Vojūra“, UAB „Pilnatvė“, UAB „Anšilas“ ir Anykščių vadovų klubas.

Vietos verslą atstovaujančios įmonės sudaro 44 proc. nuo visų Anykščių miesto VVG narių.

Nevyriausybinių sektorių atstovauja keturios asociacijos: Anykščių socialinės gerovės centras, Anykščių naujų vėjų bendruomenė, Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centras, Asociacija Kalitos kalnas. NVO sektorius sudaro 44 proc. visų Anykščių miesto VVG narių.

Vadovaujantis Anykščių miesto VVG įstatų VI. Skyriaus „Asociacijos valdymas“ 27 punktu, yra patvirtinti trys valdymo organai:

1. visuotinis narių susirinkimas;
2. valdyba – kolegialus Asociacijos valdymo organas;
3. asociacijos pirmininkas – vienasmenis Asociacijos valdymo organas.

Vadovaujantis Anykščių miesto VVG įstatų VIII. Skyriaus „Asociacijos valdyba“ 44 punktu, Anykščių miesto VVG valdybą sudaro devyni nariai.

Anykščių miesto VVG valdybos nariai nurodyti 2023-12-04 LR Registrų centro išplėstiniame išraše (5.1. priedas). Siekiant išlaikyti pusiausvyrą ir vienodą interesų atstovavimą visiems trimis sektoriams (vietos valdžios, vietos verslo ir nevyriausybinių sektorių), kiekvieną sektorių atstovauja trys visuotinio narių susirinkimo išrinkti valdybos nariai. Anykščių miesto VVG valdybą sudaro 56 proc. moterų ir 44 proc. vyrų. Vienas valdybos narys yra jaunesnis nei 29 m. (4.1., 4.2., 4.3, 4.4. priedai - Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo protokolai pagrindžiantys Anykščių miesto VVG valdybos narių išrinkimą.)

Nevyriausybiniams sektoriui atstovauja:

Sigitas Petravičius, Anykščių socialinės gerovės centro pirmininkas (4.4. priedas)

Vitalija Tumienė, Anykščių naujų vėjų bendruomenės deleguota atstovė (4.4. priedas)

Regina Jacikienė, Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centro pirmininkė (4.3 priedas)

Vietos verslo sektoriui atstovauja:

Jūratė Stankevičienė, Onos Grumbinienės prekybos įmonės „Vojūra“ deleguota atstovė (4.4. priedas)

Deividas Uzdra, UAB „Anšilas“ deleguotas atstovas (4.3 priedas)

Renata Špelevskė, UAB „Pilnatvė“ vadovė (4.1 priedas)

Vietos valdžiai atstovauja:

Ramūnas Blazarėnas, Anykščių rajono savivaldybės tarybos deleguotas atstovas, Anykščių rajono savivaldybės administracijos Bendrojo ir ūkio skyriaus vedėjas (4.3 priedas)

Loreta Pesliakienė, Anykščių rajono savivaldybės tarybos deleguota atstovė, Anykščių rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir projektų valdymo skyriaus vyr. specialistė (4.2 priedas)

Martynas Žemaitis, Anykščių rajono savivaldybės tarybos deleguotas atstovas, Anykščių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narys, jaunesnis nei 29 metai) (4.3 priedas)

Informacija apie Anykščių miesto VVG valdybos narių sąsajas su VVG teritorija – 5.2 ir 6 priedas. Anykščių miesto valdybos narių deklaracijos apie viešuosius ir privačius interesus - (6 priedas). Anykščių miesto VVG sprendimas (2023-11-23) apie Gabrielės Griauzdaitės-Patumasienės išrinkimą Anykščių miesto VVG pirmininke - (8.1. priedas). Pirmininko -CV (8.4. priedas), aukštojo išsilavinimo pagrindimas - (8.3. priedas), *privačių interesų deklaracija - (8.2. priedas)*

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra (toliau – BIVP) – tai dalyvavimo grindžiamas požiūris į vystymąsi, kuris įtraukia bendruomenes į savo plėtros poreikius ir prioritetų bei veiksmų jiems spręsti nustatymą. BIVP taikymas gali lemti tvaraus vystymosi rezultatus, bendruomenių įgalinimą ir didesnę atsakomybę už vystymosi iniciatyvas. **BIVP sprendžia šias problemas:**

- 1) skurdo mažinimo ir bendruomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą
- 2) aplinkosaugos
- 3) sveikatos ir sveikos gyvensenos
- 4) švietimo

Anykščių mieste gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja įvairūs veiksniai: gyventojų sveikatos problemos, socialinė atskirties problemos (suaugusių šeimos narių priklausomybės ligos, socialinių įgūdžių stoka, nedalyvavimas vaikų auklėjime bei ugdyme, vaikų mokyklos nelankymas, gaunamos valstybės paramos naudojimas ne šeimos ir vaikų interesams; psichologinis, fizinis, seksualinis smurtas; motyvacijos stoka), nepakankamai išvystytos paslaugos skirtos žmogaus fizinei ir emocinei sveikatai užtikrinti, nedarbas, finansiniai sunkumai ir kt. Taip pat nepakankamai išvystyta socialinė infrastruktūra, kuri leistų gauti kompleksines, visų poreikius tenkinančias paslaugas. Kitas svarbus faktorius - dėl finansavimo, motyvacijos, žmogiškųjų išteklių trūkumo nevystomos socialinės ir užimtumo iniciatyvos. Visą tai lemia gyventojų demografinė sudėtis, miesto ekonominis išsivystymas, didėjantis socialinių problemų turinčių asmenų skaičius. Kita didelė problema – migracija iš Anykščių miesto, ypač jaunų žmonių. Nors Anykščių miesto geografinė padėtis yra pakankamai patogi verslui steigti, tačiau didelė dalis miesto gyventojų, ypač jaunų, profesines arba aukštąsias mokyklas baigusiu asmenų, taip pat kvalifikuotų specialistų migruoja į Vilnių, ne tik dėl darbo pasiūlos, tačiau ir dėl kitų veiksnių, tokių kaip išvystyta socialinė infrastruktūra ir paslaugos. Taip pat verslo vystymui įtakos (trukdžių) turi pati Anykščių miesto teritorija - didelę miesto dalį sudaro rekreacinės teritorijos, todėl sunku pradėti vystyti **alternatyvų verslą** turizmui ir (arba) poilsio organizavimo verslui.

Siekdama spręsti esamas Anykščių miesto socialinės atskirties ir ekonominės integracijos problemas, didinti socialinę įtrauktį ir vykdyti veiklas, skirtas skurdo mažinimui ir užimtumo didinimui, į veiklas įtraukiant konkrečias tikslines grupes, Anykščių miesto VVG parengė „Anykščių miesto 2024-2028 metų vietos plėtros strategiją“ (toliau – vietos plėtros strategija), kurios **tikslas:** „Socialinių inovacijų skatinimas paslaugų ir verslumo srityse“.

Rengiant vietos plėtros strategiją buvo pasitelkta visų Anykščių miesto VVG narių pagalba platinant informaciją dėl projektinių pasiūlymų (idėjų) teikimo. Kvietimas aktyviai dalyvauti vietos plėtros strategijos rengime ir teikti projektinius pasiūlymus (idėjas) buvo patalpinta Anykščių rajono savivaldybės internetiniame **puslapyje** <https://www.anyksčiai.lt/veiklos-sritys/nvo/anyksciu-miesto-vietos-veiklos-grupe/159>; internetiniame portale www.nyksčiai.lt <https://nyksčiai.lt/anyksciu-miesto-vietos-veiklos-grupe-kviecia-iki-liepos-9-d-teikti-pasiulymus>; Anykščių miesto VVG Facebook paskyroje, informacija ir kvietimai teikti projektinius pasiūlymus buvo viešinama per vietinį Radiją „Nyksčiai FM“, spausdintini kvietimai viešinami Anykščių rajono savivaldybės administracijos patalpose (J.Biliūno g. 23 ir Ladigos g. 1, Anykščiai) esančiose skelbimų lentose (*9 priedas*). Projektiniai pasiūlymai (idėjos) buvo renkami apie 2 savaites nuo 2023-06-28 iki 2023-07-09.

Anykščių miesto VVG vizija iki 2030 metų - Gerinti gyvenimo kokybę Anykščių mieste, taikant socialiai, ekonomiškai bei technologiškai pažangius sprendimus, skatinti tvariai naudoti vietos išteklius ir stiprinti tarpusavio (sektorių) bendradarbiavimą.

Vietos plėtros strategijos tikslas - socialinių inovacijų skatinimas paslaugų ir verslumo srityse.

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

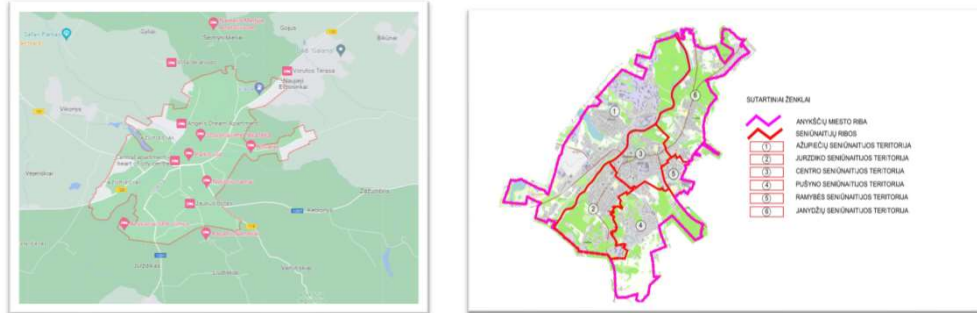
TERITORIJA

Anyškėčių miestas yra šiaurės rytinėje Lietuvos dalyje. Palanki rajono geografinė padėtis užtikrina puikias galimybes susisiekti su didžiausiais Lietuvos miestais. Atstumas iki Vilniaus – 112 km, Kauno – 115 km, Utenos – 39 km, Panevėžio – 60 km. Anyškėčių rajonas ribojasi su Kupiškio, Rokiškio, Utenos, Molėtų, Ukmergės ir Panevėžio rajonais. Anyškėčių rajonas priklauso Utenos apskrčiai. Rajonas suskirstytas į 10 seniūnijų: Andrioniškio, Anyškėčių, Debeikių, Kavarsko, Kurklių, Skiemonių, Svėdasų, Traupio, Troškūnų bei Viešintų seniūnijas.

Teritorija, kuriai rengiama ši vietos plėtros strategija apima Anyškėčių miestą.

Anyškėčių miesto plotas – 11,5 km². Miestas neturi seniūnijos, bet suskirstytas į 6 seniūnijas: Janydžių, Jurzdiko, Pušyno, Centro, Ramybės bei Užupiečių.

1. pav. Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija [1]

GYVENTOJAI

Anyškėčių miesto gyventojų skaičius 2023 m. sausio 1 d. buvo 9 454 žmonės, tai sudarė 41,72 procentus visų rajono gyventojų (2023 metų pradžioje rajone gyveno 22 658 gyventojai). Didžiąją rajono gyventojų dalį – 14 456 žmonių (63,8 proc.) – sudaro darbingo amžiaus žmonės, pensinio amžiaus – 5 755 žmonės (25,4 proc.), vaikų iki 14 metų Anyškėčių rajone yra 2 447 (10,8 proc.). Anyškėčių rajone 2023 metų pradžioje gyveno 46,80 proc. (10 606 gyventojai) vyrai ir 53,20 proc. (12 052 gyventojai) moterys. [2]

Anyškėčių miesto VVG vietos plėtros strategija orientuota į šias tikslines grupes:

4.9. konkretaus uždavinio „Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą“ tikslinė grupė:

- 1) gausios šeimos;
- 2) neįgalūs asmenys; asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, jų šeimos (globėjai, rūpintojai);
- 3) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirti) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.);
- 4) asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis;
- 5) migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms;
- 6) nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai;
- 7) nepalankias sąlygas turintys vaikai, mokiniai, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.

4.7. konkretaus uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą“ tikslinė grupė:

- 1) socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirti) patiriantys asmenys;
- 2) asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų;
- 3) tautinės mažumos;
- 4) mažiau galimybių turintis jaunimas;
- 5) migrantai;
- 6) apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje srityje dirbantys asmenys;
- 7) smurtą patiriantys asmenys;
- 8) savivaldos, verslo, NVO ir visuomenė;
- 9) organizacijos ir asmenys, dalyvaujantys įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ**POREIKIŲ IR GALIMYBIŲ ANALIZĖ****Geografinė apžvalga**

Anykščių miestas – šiaurės rytų Lietuvos miestas, priklausantis Utenos regionui. Miestas yra išsidėstęs šalia krašto kelių: 119 (Molėtai–Anykščiai), 120 (Radiškis–Anykščiai–Rokiškis), 121 (Anykščiai–Troškūnai–Panevėžys) bei rajoninių kelių: 1201 (Anykščiai–Kurkliai–Balninkai–Želva), 1207 (Anykščiai–Burbiškis–Rubikiai), 1209 (Anykščiai–Niūronys–Stakės). Anykščiai turi turtingą istoriją, miestas buvo pirmą kartą paminėtas rašytiniuose šaltiniuose XV amžiuje. Anykščių miestas – Anykščių rajono savivaldybės centras, kuriame 2023 m. pradžioje gyveno 37,87 proc. visų rajono gyventojų. Tai suponuoja, jog didžioji dalis Anykščių rajono savivaldybės gyventojų gyvena ne mieste. Anykščių rajono teritorija užima 1 765 km², iš kurių 11,48 km² (arba 0,65 proc.) užima Anykščių miestas. Per Anykščius teka upė Šventoji ir Anykšta. (R1).

Demografinė apžvalga

2023 m. pradžioje Anykščių mieste gyveno 9 454 gyventojai. 2023 m. duomenis palyginus su 2018 m. duomenimis, gyventojų skaičius mieste sumažėjo 3,17 proc. (9764 gyventojai 2018 metais) (R2). Pažymėtina, jog, Anykščių mieste gyventojų skaičius mažėjo spartesniu tempu. Utenos apskrityje 2023 m. gyveno 72268 gyventojai, 2018 m. – 72412 (t. y. gyventojų skaičius sumažėjo 0,19 proc.) Šalyje gyventojų skaičius augo 3,76 proc. (2023 m. šalyje gyveno 2 857 279 gyventojai, o 2018 m. – 2 808 901 gyventojai). [2](Žr. 2 priedo 1 lentelę.)

2023 m. pradžioje Anykščių rajone gyveno 2 877 vaikai iki 15 metų amžiaus (arba 10,80 proc.), 14 103 darbingo amžiaus asmenys (arba 63,80 proc.) ir 7 169 pensinio amžiaus gyventojai (arba 25,40 proc.). Lyginant su 2018 m. informacija, vaikų skaičiaus dalis Anykščių rajone sumažėjo 0,2 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų dalis padidėjo 1,4 proc. p., pensinio amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 1,2 proc. p. (R3). Lyginant šalyje vaikų skaičius nuo 2018 iki 2023 metų sumažėjo 0,1 proc. p., darbingo amžiaus gyventojų skaičius sumažėjo 0,4 proc. p., pensinio amžiaus gyventojų dalis padidėjo 0,4 proc. p. Tuo tarpu kaimyninėje Ukmergės rajono savivaldybėje 2018–2023 metų laikotarpiu vaikų skaičiaus dalis išliko nepakitusi, darbingo amžiaus gyventojų dalis pakilo 1,3 proc. p., pensinio amžiaus gyventojų dalis sumažėjo 1,3 proc. p.(R4). [3](Žr. 2 priedo 2 lentelę)

Anykščių rajono savivaldybėje besimokančių ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius išaugo 0,14 proc. (2018–2019 m. m. – 617 vaikų; 2022–2023 m. m. – 631 vaikas. Tuo tarpu Ukmergės rajono savivaldybėje besimokančių ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičius išaugo 23,27 proc. (2018–2019 m. m. m. – 1 169 vaikai; 2022–2023 m. m. m. – 1 441 vaikų. (Žr. 2 priedo 3 lentelę). Bendrojo ugdymo mokinių, kurie mokosi Anykščių rajono savivaldybėje skaičius sumažėjo 7,28 proc. (2018–2019 m. m. – 1898 vaikai, 2022–2023 m. m. – 1 717 vaikai). O Ukmergės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose mokinių, kurie mokosi mieste skaičius padidėjo 0,34 proc. (2018–2019 m. m. – 3212 vaikai, 2022–2023 m. m. – 3223 vaikai) (R5) (Žr. 2 priedo 4 lentelę). Specialiųjų poreikių turinčių vaikų skaičius, kurie mokosi Anykščių rajono savivaldybėje, nuo 2018–2019 m. m. (450 vaikų) metų iki 2022–2023 m. m. (421 vaikas) sumažėjo 6,44 proc. Specialiųjų poreikių turinčių vaikų skaičius, kurie mokosi Ukmergės rajono savivaldybėje, nuo 2018–2019 m. m. (346 vaikai) metų iki 2022–2023 m. m. (469 vaikai) metų išaugo 35,55 proc. (R6) [3] Apibendrintai galima būtų teigti, jog nepaisant sumažėjusių vaikų ir pensinio amžiaus gyventojų dalių Anykščių rajone, rodikliai rodo, kad Anykščių rajone gyventojai jaunėja, atsikrausto vis naujų darbingo amžiaus gyventojų. Tai suponuoja, jog jaunos šeimos nori čia kurti gyvenimą. Didėjant darbingo amžiaus asmenų skaičiui, didėja ir gimstamumas. Tačiau, vaikų turinčių specialiųjų poreikių skaičius ženkliai išaugo.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 m. Anykščių rajone gimė 111 naujagimių, palyginus 2018 m. – 168 (t. y. 33,93 proc. mažėjimas), Utenos apskrityje 2022 m. gimė 680 naujagimių, o 2018 m. – 985 (t. y. 30,96 proc. mažėjimas). Šalyje gimstamumas sumažėjo 21,60 proc. (2022 m. gimė 22 068 gyventojai, o 2018 m. – 28 149). Ukmergės rajone 2022 m. gimė 215 naujagimių, lyginat 2018 metais gimė – 283 (t. y. sumažėjo 21,20 proc.) (R7) [4]. (Žr. 2 priedo 5 lentelę) 2022 m. Anykščių rajono savivaldybėje mirė 543 gyventojai, palyginimui 2018 m. – 482 (t. y. 12,66 proc. augimas). Utenos apskrityje 2022 m. mirusiųjų buvo 2 592, o 2018 m. – 2 449 (t. y. 5,84 proc. augimas). Šalyje mirtingumas augo 8,36 proc. (2022 m. mirė 42 884 gyventojai, o 2018 m. – 39 574). Ukmergės rajone 2022 m. mirė 621 gyventojas, palyginimui 2018 m. – 668, t. y. 2022 m. mirtingumas Ukmergės rajone sumažėjo 7,04 proc. (R8). Pažymėtina, kad 2020–2021 metais mirtingumas buvo labai išaugęs visoje šalyje dėl 2020 metais pasaulį sukauščiusios Covid pandemijos (R9).[5] (Žr. 2 priedo 6 lentelę)

Apibendrinant gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2018–2022 m. Anykščių rajone buvo neigiama natūrali gyventojų kaita (t. y. rajone buvo fiksuojama daugiau mirusių, nei gimusių gyventojų). Pažymėtina, kad tokia pati situacija yra visose nagrinėjamos teritorijose Utenos apskrityje, Anykščių rajono savivaldybėje bei šalyje.

Siekiant mažinti mirtingumą ir didinti gimstamumą Anykščių mieste svarbu tobulinti sveikatos priežiūros, socialines ir viešojo saugumo paslaugas, taip pat didinti vaikų ir jaunimo užimtumą. Gyventojų mirtingumą lemia sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė, o taip pat kriminalinė situacija, susisiekimo saugumas ir pan. Tačiau nemažiau svarbios ir teikiamos socialinės paslaugos, socialinės integracijos galimybės mieste, mažinančios socialinės rizikos žmonių atskirtį bei didinančios galimybes gyventi sveikesnį ir saugesnį gyvenimą.

Fiksuojami registruoto gimstamumo ir mirtingumo rodikliai, o taip pat natūralios gyventojų kaitos pokyčiai leidžia daryti išvadą, jog Anykščių miestas turi potencialo tapti patrauklia vieta gyventi jaunosioms šeimoms. Siekiant skatinti teigiamus demografinius rodiklius būtina formuoti aplinką, kurioje būtų minimalios nedarbo problemos ir kiekvienas darbingo amžiaus asmuo turėtų galimybę įsidarbinti ir užsidirbti sau ir savo šeimai būtinų pajamų pragyventi. Taip pat, jaunosioms šeimoms, yra svarbios teikiamos išsilavinimo paslaugos: formalus ir neformalusis ugdymas. Taip pat be galo svarbi išvystyta socialinė infrastruktūra su teikiamomis paslaugomis.

2022 m. į Anykščių rajoną atvyko 1 194 asmenys, išvyko 931 (t. y. neto migracija yra teigiama – 263 asmenys. 2018 m. situacija buvo kitokia: į savivaldybę atvyko 808 asmenys, išvyko – 1 041 (neto migracija buvo neigiama – 233). Utenos apskrityje 2022 m. atvyko 1 670 asmenys, išvyko – 1 315 (neto migracija teigiama – 355 asmenys), o 2018 m. atvyko 1 313 asmenų, išvyko – 1 376 (neto migracija buvo neigiama – 63). Į šalį 2022 m. atvyko 179 296 asmenys, išvyko – 107 199 (neto migracija buvo teigiama – 72 097 asmenys), 2018 m. į šalį atvyko 105 090 asmenys, išvyko – 108 382 (neto migracija buvo neigiama – 3 292 asmenys). Į Ukmergės rajoną 2022 m. atvyko 1 670 asmenų, išvyko 1 315 asmenų (neto migracija buvo teigiama – 355 asmenys), 2018 m. į Ukmergės rajoną atvyko 1 313 asmenų, išvyko – 1 376 asmenys (neto migracija buvo neigiama – 63 asmenys) (R10). Pažymėtina, jog šalyje neigiama neto migracija buvo 2018 m. 3 292 asmenys, o nuo 2019 m. neto migracija buvo teigiama, 2022 metais siekė 72 097 asmenis. [6] (Žr. 2 priedo 7 lentelę)

Anykščių rajone fiksuojami migracijos rodikliai rodo teigiamas tendencijas ir leidžia teigti, kad žmonės noriai sugrįžta į Anykščių rajoną, tačiau siekiant ilgalaikio laikotarpio rezultatų – darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų skaičiaus augimo, būtina spręsti ekonomines ir socialines miesto problemas, t. y. skatinti darbo vietų kūrimąsi, didinti žmonių įsidarbinimo galimybes, užimtumą ir socialinę gerovę.

Socialinės situacijos apžvalga

Bendrųjų socialinių paslaugų įstaigų tinklas tiek Anykščių mieste, tiek kaimiškose vietovėse yra pakankamai išvystytas, miesto ir rajono gyventojai turi galimybes gauti jiems reikalingas bendrąsias socialines paslaugas. 2021 m. duomenimis, Anykščių rajono savivaldybėje buvo užfiksuota 106 šeimų turinčių socialinę riziką, o jose gyveno 338 vaikai. Anykščių rajono savivaldybėje 2022 m. gyveno 2400 neįgalūs asmenys (iš jų –121 vaikas). 2022 m. neįgalių asmenų skaičius rajone lyginant su 2018 m. smarkiai sumažėjo, o neįgalūs asmenų procentas nuo visų rajono gyventojų, lyginant 5 metų laikotarpį, mažiausias, tai sietina su gyventojų skaičiaus mažėjimu rajone. Negalia sąlygoja poreikį pagalbos į namus, socialinės globos, transporto organizavimo, aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymo neįgaliųjų poreikiams, asmeninio asistento, laikino atokvėpio ir kitoms paslaugoms. [7] Palyginimui Ukmergės rajone didžioji dalis socialinių paslaugų įstaigų yra išsidėstę

Ukmergės mieste. Tai reiškia, jog Ukmergės miesto gyventojams, dėl socialinių paslaugų įstaigų geografinio išsidėstymo, paslaugos yra gerai prieinamos. Tačiau pagal Ukmergės rajono savivaldybės pateiktus duomenis 2019-2021 metais socialinę riziką patiriančių šeimų mieste, kurioms buvo taikoma atvejo vadyba skaičius išaugo nuo 128 iki 133 šeimų, socialinę riziką patiriančių šeimų mieste skaičius išaugo nuo 130 iki 135, vaikų, augančių socialinę riziką patiriančiose šeimose, mieste skaičius išaugo nuo 189 iki 201 vaiko (R11). (Žr. 2 priedo 9 lentelę ir 1 paveikslėlį)

Vis dar esančios socialinės rizikos šeimos Anykščių rajone rodo, jog savivaldybėje dar egzistuoja nemažai socialinių problemų ir trūksta paslaugų teikiančių subjektų. Anykščių rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja įvairūs veiksniai: gyventojų sveikatos problemos, socialinė rizika (suaugusių šeimoms narių priklausomybės ligos, socialinių įgūdžių stoka, nedalyvavimas vaikų auklėjime bei ugdyme, vaikų mokyklos nelankymas, gaunamos valstybės paramos naudojimas ne šeimos ir vaikų interesams; psichologinis, fizinis, seksualinis smurtas; socialinių įgūdžių, motyvacijos stoka), nedarbas, finansiniai sunkumai ir kt. Socialinių paslaugų poreikius lemia gyventojų demografinė sudėtis, ekonominis išsivystymas, didėjantis socialinių problemų turinčių asmenų skaičius. Norint naikinti šias problemas yra būtina gerinti socialiai pažeidžiamų asmenų bendravimui, darbui, gyvenimui reikalingus įgūdžius, stiprinti bei modernizuoti organizacijas teikiančias socialines paslaugas bei suteikti darbiui reikalingus įgūdžius (profesinį ir neformalų mokymą).

Žmonių gyvenimo gerovę parodo socialinės pašalpos gavėjų skaičius, kadangi socialinė pašalpa mokama tik nepasiturintiems asmenims. 2022 m. Anykščių mieste socialines pašalpas gavo 1 993 asmenis (19, 9 proc. bendro gyventojų skaičiaus). Lyginant su 2018 m., socialines pašalpas gaunančių šeimų skaičius mieste padidėjo 45 proc., o socialinių pašalpų gavėjų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus buvo 18 proc. (R12) [7]. 2022 m. Lietuvoje socialinę pašalpą gavo 126 762 pašalpos gavėjų. Tai sudarė 4,53 proc. visų Lietuvos gyventojų, tai yra mažesnė dalis nei Anykščių rajone. (Žr. 2 priedo 8 lentelę)

Ekonominė apžvalga

Didžiausia įmonė Anykščių mieste bei rajone yra VšĮ „Anykščių rajono savivaldybės ligoninė“ turinti 222 darbuotojus. Kitos didelės įmonės Anykščių mieste, turinčios bent 100 darbuotojų, yra Anykščių komunalinis ūkis, Anykščių rajono socialinių paslaugų centras, Anykščių rajono savivaldybės administracija bei SPA Vilnius. Anykščių rajono savivaldybėje 2023 m. veikė net 423 labai mažos įmonės (turinčios iki 10 darbuotojų), jos sudaro 63,80 proc. visų rajone veikiančių ūkio subjektų. Anykščių rajone veikia 58 mažos įmonės (10-49 darbuotojai) bei 14 vidutinių įmonių (50-249 darbuotojai). Anykščiuose nėra didelių įmonių [8]. Anykščių mieste ir visame rajone, kaip ir šalyje, dominuoja smulkusis ir vidutinis verslas (toliau – SVV), kuris yra vienas svarbiausių šalies ekonomikos augimo veiksnių. SVV Lietuvoje dirba didžioji dalis gyventojų. SVV reikšmingai veikia vietos ekonominę būklę, skatina inovacijas, tačiau kartu yra itin jautrus aplinkos pokyčiams. Anykščiuose nėra gamybinių bei didelių industrinių įmonių, tačiau Anykščiai yra žinomi dėl savo menų inkubatoriaus. Anykščių menų inkubatorius skatina rajono kūrybinės visuomenės verslumą, plėtoja Anykščių miesto bei regiono bendruomenės ir meno visuomenės bendradarbiavimą, rengia vizualiojo, taikomojo meno, literatūros, teatro, šokio, muzikos projektus, kviečia ne tik Lietuvos bet ir užsienio menininkus, propaguoti miesto ir šalies kultūrą, taip pat ruošti projektus su meninės pakraipos jaunimo institucijomis, formuoja aktyvią ir kūrybišką jaunąją menininkų kartą, plečia kūrybinių industrijų veiklą. Didžioji dalis Anykščių miesto verslo objektų yra susitelkę centrinėje miesto dalyje, kur pritraukiamas daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų. Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui. Siekiant išlaikyti esamas verslo pozicijas bei jas sustiprinti, tikslinga kompleksiškai investuoti į patrauklios aplinkos verslui kūrimą (R13).

Skaičiuojama, kad 2022 m. pradžioje Anykščių rajone buvo registruoti 1 605 bedarbiai, šalyje – 157 344 bedarbiai, Ukmergės rajono savivaldybėje 2 055 bedarbiai. Palyginimui 2018 metais Anykščių rajono savivaldybėje buvo 1 581 registruoti bedarbiai, šalyje – 148 242, o Ukmergės rajono savivaldybėje – 2 112. Tik Ukmergės rajono savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius sumažėjo. Verta paminėti ir tai, kad Anykščių rajone 2022 metais išaugo darbingo amžiaus gyventojų skaičius, kas parodo, kad rajone daugėja darbingo amžiaus žmonių, nors registruotų bedarbių skaičius auga (R14). [9] (Žr. 2 priedo 10 lentelę)

Anykščių miesto geografinė–strateginė padėtis, kultūriniai ir gamtiniai išteklių sudaro prielaidas plėtoti turizmą ir su turizmu susijusias veiklas, kurios ne tik skatina Anykščių miesto gyventojų užimtumą, bet kartu padės mažinti ir socialinę atskirtį. Tikslinga plėtoti tokias veiklas kaip aptarnavimas, paslaugos, apgyvendinimas ir pan. Išskirtiniai Anykščių objektai – slidinėjimo trasa ir vasaros rogučių trasa ant Kalitos kalno (R16), apžvalgos bokštas Anykščių šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios bokšte, Angelų muziejus, Anykščių menų inkubatorius (R15), dešiniame ir kairiajame Šventosios upės krante per visą Anykščių miesto teritoriją vingiuojantys pėsčiųjų ir dviračių takai.

Viešosios infrastruktūros apžvalga

Anykščių mieste ir rajone kultūros paslaugas teikia 1 kultūros centras, veikia 17 muziejų, 4 pažintiniai takai, 15 architektūrinių paminklų, 34 gamtos paminklai bei 12 istorinių paminklų. Švietimo paslaugas Anykščių mieste teikia 6 švietimo įstaigos, 1 kūno kultūros ir sporto centras bei 1 meno mokykla, veikia 4 darželiai bei švietimo pagalbos tarnyba. Mieste vis dar susiduriama su nepatenkinama sporto, aktyvaus laisvalaikio bei kultūros infrastruktūros būkle bei šios infrastruktūros trūkumo problemomis. Taip pat susiduriama su vaikų ir šeimų užimtumo problemomis (R17).

Didžioji dalis Anykščių rajono sveikatos priežiūros įstaigų yra įsikūrusios Anykščių mieste. Galima teigti, kad Anykščių mieste sveikatos priežiūros ir socialinių įstaigų tinklas yra išvystytas pakankamai bei užtikrina šių paslaugų prieinamumą. Toliau svarbu investuoti į šių paslaugų plėtrą, modernizavimą bei kokybės gerinimą (R18).

Pažymėtina, jog Anykščių miestas pasižymi stipriomis nevyriausybiniomis organizacijomis, kurių yra virš 20, ir iniciatyviais gyventojais (R19).

Svarbiausios gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos yra išsidėsiusios Anykščių miesto centre. Šios įstaigos yra gausiai lankomos gyventojų, verslo atstovų, bei turistų todėl svarbu užtikrinti, kad jos teiktų ne tik aukštos kokybės paslaugas, bet ir būtų modernios, veiktų patrauklioje, sutvarkytoje aplinkoje, kurias būtų paprasta pasiekti. Taip pat tikslinga investuoti į įstaigų, kuriose teikiamos viešosios paslaugos, modernizavimą. Kadangi tik sukuriant pilną paslaugų paketą, galima patenkinti gyventojų poreikius ir skatinti juos neišvykti ar grįžti gyventi į Anykščius (R20).

Anykščiuose trūksta stacionarių gyventojų informavimo priemonių. Mieste yra keletas reklaminių stendų, tačiau jie yra privačių asmenų ir mokami, dėl šios priežasties nevyriausybinių organizacijų ir gyventojai turi mažai galimybių gauti ir (arba) pateikti nemokamą informaciją apie savo vykdomas veiklas, teikiamas paslaugas, vykdomus socialinius verslus ir pan. (R21). Manome, kad plėtoti gyventojų informavimo priemonių infrastruktūrą yra būtina, kadangi tai viena iš pagrindinių priemonių, kuriomis galima pasiekti socialiai pažeidžiamas grupes. Čia gali būti skelbiama visa informacija apie laisvas darbo vietas įmonėse, apie teikiamas socialines ir kitas paslaugas, vykstančius kultūrinius renginius ir pan. Taip pat Anykščių mieste veikiančios ir planuojantys veiklą socialinio verslo subjektai čia galėtų talpinti visą informaciją, kuri skatintų jų teikiamų paslaugų žinomumą ir skatintų naudotis jomis (R21).

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ			
STIPRYBĖS		SILPNYBĖS	
1.	Didėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius (R4)	1.	Mažėjantis gyventojų skaičius tiek Anykščių mieste, tiek Anykščių rajono savivaldybėje (R2)
2.	Dauguma Anykščių miesto verslų, paslaugų įstaigų yra susitelkusios miesto centre, miesto gyventojai turi galimybę gauti daug ir įvairių socialinių paslaugų (R13)	2.	Sumažėjusi vaikų iki 14 m. bei didėjanti pensinio amžiaus gyventojų dalis Anykščių rajone (R4)
3.	Į rajoną atvyko gyventi daugiau žmonių nei išvyko (R10)	3.	Tikslių grupių nepasiekiamumas ir nepakankama informacijos sklaida apsunkina iškeltų Anykščių miesto socialinių ir užimtumo problemų sprendimą (R21)

4.	Mažėjantis socialines pašalpas gaunančių žmonių skaičius (R12)	4.	Didėja darbingo amžiaus gyventojų skaičius, tačiau kartu didėja ir registruotų bedrabių skaičius lyginant su 2018 metais (R14)
5.	Stiprios nevyriausybines organizacijos ir iniciatyvūs žmonės (R19)		
6.	Augantis mokyklose besimokančių vaikų skaičius (R6)		
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1.	Miesto išsidėstymas, geografinė padėtis, istorija bei gamtiniai resursai suteikia galimybę socialinių, rekreacinių verslų vystymuisi, poilsio organizavimui,, paslaugų gyventojams ir svečiams teikimui (R1)	1.	Mažėjantis gimstamumas ir didėjantis mirtingumas (R7)
2.	Naudotis Anykščių menų inkubatoriaus suteikiamomis galimybėmis (R21)	2.	Nepakankamas viešojo ir privačiojo sektoriaus finansavimas socialinėms, užimtumo ir verslumo problemoms spręsti
3.	Teikti kompiuterines paslaugas, vystyti socialines inovacijas kuriant paslaugų paketus tiek gyventojui, tiek miesto svečiui (R13)	3.	Blogėjanti gyventojų fizinė ir psichinė sveikata dėl patiriamą streso, mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių ir kitų priežasčių

Eil. Nr.	Anykščių miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai
1.	Plėtoti įtraukios, verslumą skatinančios infrastruktūros plėtrą, modernizavimą, skatinti išmaniųjų, skaitmeninių technologijų panaudojimą, socialinių verslų kūrimą ir plėtrą
2.	Plėtoti Anykščių miesto gyventojų gebėjimus ir sąlygas teikti viešąsias paslaugas ir (arba) vystyti socialinį verslą, bei vykdyti kitas ekonomines veiklas
3.	Plėtoti veiklas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra Anykščių mieste. Telkti įstaigas, įmones ir organizacijas bendroms veikloms
4.	Plėtoti bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius tarp sektorių, įstaigų ir organizacijų ir kurti paslaugų paketus ir/ar bendras veiklas, bei skatinti turizmą skatinančias veiklas
5.	Organizuoti įgūdžius formuojančias veiklas

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI, ĮSKAITANT IŠMATUOJAMAS REZULTATO SIEKTINAS REIKŠMES

1. TIKSLAS – Socialinių inovacijų skatinimas paslaugų ir verslumo srityse

Socialinės inovacijos yra naujoviškos idėjos, produktai, paslaugos ar procesai, kurie siekia išspręsti socialinius arba aplinkos iššūkius bei pagerinti visuomenės gerovę. Skatinant socialines inovacijas paslaugų ir verslumo srityse, galima pasiekti didelį pozityvų poveikį tiek verslui, tiek visuomenei.

Socialinėmis inovacijomis siekiama gerinti individų ir visos visuomenės gerovę. Jos apima daug sričių, nuo naujų socialinių paslaugų teikimo modelių iki specializuotų socialinių tinklų internete, nuo naujų mokytojų kvalifikacijos kėlimo formų iki priemonių, skatinančių miesto gyventojus iškeisti automobilius į dviračius, ar globalių sąžiningos prekybos tinklų kūrimo. Pastaruoju metu socialinių inovacijų požiūris apima ne tik naujus viešojo valdymo modelius, peržengiančius tradicinį atsakomybės sričių ribas ir įtraukiančius piliečius į socialinių bei globalių iššūkių sprendimą, bet ir pasitikėjimo bei rizikos toleravimo kultūros, kurios reikia skatinant mokslo bei technologines inovacijas, kūrimą.

Dėmesys socialinėms inovacijoms ypač padidėjo po pastarosios globalios krizės, kuri parodė, kad vis daugiau šiuo metu pasaulyje sprendžiamų problemų yra socialinės prigimties arba turinčios didelę įtaką socialinei sričiai. Bene svarbiausias iš jų yra nedarbas, visuomenės senėjimas ir klimato kaita. Didėjantis nedarbas dažnai lemia augantį nusikalstamumą ir socialinę atskirtį. Visuomenės senėjimas, susijęs su išlaidomis sveikatos priežiūrai, po krizės tapo dar didesne problema, turinčia įtakos valstybės finansams. Kova su klimato kaita taip pat darys vis didesnę įtaką visuomenės pokyčiams.

Socialinė inovacija (angl. social innovation) – tai naujų socialinių idėjų vystymas, veikiančių novatoriškų metodų ir praktikų iš kitų sektorių perkėlimas ir įgyvendinimas (produktai, paslaugos, mechanizmai), siekiant patenkinti socialinius poreikius, spręsti įsisenėjusias socialines bei aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą. Socialinių inovacijų rezultatas yra modernių (naujų), dažnai netradicinių sprendimų suradimas. Šių inovacijų paplitimą paskatino informacinės technologijos ir pasikeitęs įtakos balansas pavienio asmens (vartotojo) naudai. Tai yra principas, pritaikomas kuriant socialinį verslą ar sprendžiant pasirinktą problemą.

Pagrindiniai socialinių inovacijų požymiai:

1. pažangios iniciatyvos;
2. pažangi infrastuktūra;
3. pažangios institucijos / įstaigos;
4. pažangios paslaugos;
5. pažangi visuomenė.

Renjamoje Anykščių miesto VPS siekiame sujungti šiuos tikslus ir juos įgyvendinti kompleksškai per 2 numatytus VPS uždavinius, kurie atitiks Anykščių miesto gyventojų, įstaigų ir organizacijų išteklių poreikius:

1. skatinti socialinių ir ekonominių inovacijų įgyvendinimą, remiant socialinių verslų, viešųjų paslaugų kūrimąsi ir plėtrą;
2. remti iniciatyvas, susijusias su socialine, ekonomine ir ekologine plėtra ir švietimu;
3. telkti įstaigas, įmones ir organizacijas bendroms sociokultūrinėms, užimtumo ir kitoms neformalioms veikloms, skatinti bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius tarp sektorių, įstaigų ir organizacijų – kurti paslaugų paketus ir bendras veiklas.

TIKSLO 1 ALTERNATYVA	TIKSLO 2 ALTERNATYVA
----------------------	----------------------

TIKSLO 1 ALTERNATYVA - Socialinių inovacijų skatinimas paslaugų ir verslumo srityse
Socialinės inovacijos yra naujoviškos idėjos, produktai, paslaugos ar procesai, kurie siekia išspręsti socialinius arba aplinkos iššūkius bei pagerinti visuomenės gerovę. Skatinant socialines inovacijas paslaugų ir verslumo srityse, galima pasiekti didelį pozityvų poveikį tiek verslui, tiek visuomenei.

Socialinėmis inovacijomis siekiama gerinti individų ir visos visuomenės gerovę. Jos apima daug sričių, nuo naujų socialinių paslaugų teikimo modelių iki specializuotų socialinių tinklų internete, nuo naujų mokytojų kvalifikacijos kėlimo formų iki priemonių, skatinančių miesto gyventojus iškeisti automobilius į dviračius, ar globalių sąžiningos prekybos tinklų kūrimo. Pastaruoju metu socialinių inovacijų požiūris apima ne tik naujus viešojo valdymo modelius, peržengiančius tradicinį atsakomybės sričių ribas ir įtraukiančius piliečius į socialinių bei globalių iššūkių sprendimą, bet ir pasitikėjimo bei rizikos toleravimo kultūros, kurios reikia skatinant mokslo bei technologines inovacijas, kūrimą.

Dėmesys socialinėms inovacijoms ypač padidėjo po pastarosios globalios krizės, kuri parodė, kad vis daugiau šiuo metu pasaulyje sprendžiamų problemų yra socialinės prigimties arba turinčios didelę įtaką socialinei sričiai. Bene svarbiausias iš jų yra nedarbas, visuomenės senėjimas ir klimato kaita. Didėjantis nedarbas dažnai lemia augantį nusikalstamumą ir socialinę atskirtį. Visuomenės senėjimas, susijęs su išlaidomis sveikatos priežiūrai, po krizės tapo dar didesne problema, turinčia įtakos valstybės finansams. Kova su klimato kaita taip pat darys vis didesnę įtaką visuomenės pokyčiams.

Socialinė inovacija (angl. social innovation) – tai naujų socialinių idėjų vystymas, veikiančių novatoriškų metodų ir praktikų iš kitų sektorių perkėlimas ir įgyvendinimas (produktai, paslaugos, mechanizmai), siekiant patenkinti socialinius poreikius, spręsti įsisenėjusias socialines bei aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą. Socialinių inovacijų rezultatas yra modernių (naujų), dažnai netradicinių sprendimų suradimas. Šių inovacijų paplitimą paskatino informacinės technologijos ir pasikeitęs įtakos balansas pavienio asmens (vartotojo) naudai. Tai yra principas, pritaikomas kuriant socialinį verslą ar sprendžiant pasirinktą problemą.

Pagrindiniai socialinių inovacijų požymiai:

1. pažangios iniciatyvos;
2. pažangi infrastuktūra;
3. pažangios institucijos / įstaigos;
4. pažangios paslaugos;
5. pažangi visuomenė.

PASIRINKTA TIKSLO 1 ALTERNATYVA, kadangi ji apima kompleksinį požiūrį į socialinių inovacijų įgyvendinimą, įtraukiant įstaigas ir organizacijas, skatinant partnerystę. Taip pat didelis dėmesys skiriamas visuomenei, jos įtraukčiai ir iniciatyvų kūrimuisi.

TIKSLO 2 ALTERNATYVA - Skatinti integruotą ir įtraukią socialinę ir ekonominę plėtrą Anykščių mieste

Socialinė ir ekonominė plėtra yra labai svarbios visuomenei ir reikalauja integruoto ir įtraukaus požiūrio. Tokios plėtros procesus galima skatinti keliais būdais:

1. investuoti į neformalų švietimą, mokymą ir mokymąsi
2. skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą
3. plėsti socialinę infrastruktūrą. Infrastruktūros plėtojimas yra labai svarbus socialinės atskirties mažinimo veiksnys
4. skatinti socialinį teisingumą ir lygybę

TIKSLO 2 ALTERNATYVA ATMESTA, kadangi orientuota labiau į infrastruktūros plėtojimą, akcentuoja darbo vietų kūrimą ir verslumą, tačiau neįjungia socialinių inovacijų, neįtraukia visuomenės.

	Rezultato rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė (2023 m)	Siekiami reikšmė (2028 m)
1.	Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektų veiklų dalyvių, kurie po dalyvavimo veiklose toliau dalyvauja socialinei integracijai skirtose veiklose ir (ar) darbo rinkoje, dalis / proc	0	40
2.	Į vietos plėtros strategijos veiksmų įgyvendinimą įtrauktų asmenų skaičius	0	360
3.	Paramą gavusiuose subjektuose sukurtos darbo vietos / skaičius	0	4

1.1 UŽDAVINYS – Remti tvaraus (plačiąja prasme) socialinio verslo kūrimą ir vystymą

"Tvaraus reikšmė" dažniausiai yra susijusi su verslu ir visuomenės gerove. Šis terminas apima idėjas ir veiksmus, kurie suderina ekonominį augimą su socialine atsakomybe ir aplinkosauga. Tvaraus reikšmės konceptas akcentuoja ilgalaikį įsipareigojimą užtikrinti, kad veiksmas ir sprendimai šiandien nepakenktų ateities kartoms ir planetos ekosistemai.

Socialiniu aspektu reiškia, kad veikla yra vykdoma atsižvelgiant į socialinį teisingumą ir lygybę, gerbant žmogaus teises, gerinant gyvenimo kokybę ir kuriant sąlygas žmonėms siekti savo

tikslų. Tai reiškia atsivėlgimą į visuomenės poreikius, vertinant poveikį socialiniams veiksniams ir siekiant, kad visuomenės grupės nebūtų diskriminuojamos.

Ekonominio aspekto reiškiama, kad veikla yra vykdoma taip, kad būtų užtikrintas ekonominis stabilumas ir tenkinami socialiniai gyventojų poreikiai. Tai reiškia atsivėlgimą į ilgalaikį poveikį, o ne į trumpalaikę naudą, tiek užimtumo, tiek pelno siekimo atžvilgiu. Taip pat siekiama žalingo poveikio aplinkai ir žmonėms minimizavimo skatinant tvarų naudojimą, sveiką gyvenimą ir rūpinimąsi gamta bei žmogumi.

Aplinkosaugos aspektas reiškiama žmogaus veiklos sąveika su natūralia aplinka ir jos poveikio būdus. Ši veikla gali apimti gamtos išteklių naudojimą, prekių ir paslaugų gamybą bei vartojimą, atliekų ir taršos tvarkymą. Žmogaus veikla prisideda prie pasaulinio klimato kaitos, nes į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, anglies dioksidas. Klimato kaita daro didelį poveikį gamtos sistemoms ir žmonėms. Aplinkosaugos aspektų supratimas ir valdymas yra labai svarbus skatinant tvarų vystymąsi ir apsaugant natūralią aplinką. Tam reikalingas holistinis požiūris, kuriam atsivėlgama į žmogaus veiklos poveikį aplinkai ir būdus, kuriais natūralios sistemos palaiko žmonių gerovę.

Ankščių miesto kontekste, siekiant tvaraus vystymosi, bus sprendžiami bendruomenėje kylantys socialiniai, ekonominiai ir aplinkosauginiai iššūkiai, tokie kaip pakankamai aukštas nedarbo lygis, pagrindinių paslaugų prieinamumo problemos; socialinė nelygybė; socialinių ir sveikatos kompleksinių paslaugų trūkumas; vaikų ir jaunimo užimtumo problemos; taršos aplinkai problemos. Tai būtų galima pasiekti tikslingai investuojant į neformalų švietimą, socialinių paslaugų ir infrastruktūros plėtrą ir modernizavimą, ekonominės plėtros iniciatyvas, bendruomeninio/socialinio verslo iniciatyvas, kuriose prioritetas yra socialinė ir aplinkosauginė atsakomybė, taip pat skatinant partnerystę ir bendradarbiavimą tarp įstaigų, imonių ir organizacijų.

Ankščių miesto VPS uždavinys visiškai atitinka Ankščių miesto vystymosi poreikius ir SSGG analizėje numatytas galimybes, kurios suformuotos atsivėlgiant į pateiktas teritorijos stiprybes ir silpnynes, kurios buvo apibrėžtos atliekant situacijos analizę (informacijos ir dokumentų analizę, el. paštu ir susitikimų metu pateiktų idėjų vertinimą).

Uždavinio įgyvendinimu siekiama pasinaudoti sekančiomis stiprybėmis ir galimybėmis, kad bent iš dalies išspręsti silpnynes ir sumažinti kylančias grėsmes:

Stiprybės: Didėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius (R4); Dauguma Ankščių miesto verslų, paslaugų įstaigų yra susitelkusios miesto centre, miesto gyventojai turi galimybę gauti daug ir įvairių socialinių paslaugų (R13); Į rajoną atvyko gyventi daugiau žmonių nei išvyko (R10); Stiprios nevyriausybinės organizacijos ir iniciatyvos žmonėms (R19);

Galimybės: Miesto išsidėstymas, geografinė padėtis, istorija bei gamtiniai resursai suteikia galimybę socialinių, rekreacinių verslų vystymuisi, poilsio organizavimui, paslaugų gyventojams ir sveikiam teikimui (R1); Naudojamos Ankščių menų inkubatoriaus suteikiamomis galimybėmis (R21); Teikti kompleksines paslaugas, vystyti socialines inovacijas kuriant paslaugų paketus tiek gyventojui, tiek miesto svečiui (R13)

Silpnybės: Mažėjantis gyventojų skaičius tiek Ankščių mieste, tiek Ankščių rajono savivaldybėje (R2); Sumažėjusi vaikų iki 14 m. bei didėjanti pensinio amžiaus gyventojų dalis Ankščių rajone (R4); Didėja darbingo amžiaus gyventojų skaičius, tačiau kartu didėja ir registruotų bedarbių skaičius lyginant su 2018 metais (R14)

Grėsmės: Nepakankamas viešojo ir privačiojo sektoriaus finansavimas socialinėms, užimtumo ir verslumo problemoms spręsti;

Kaip SSGG analizės, situacijos analizės, informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo rezultatai yra suformuluoti Ankščių miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai. Šiuo uždaviniu siekiama įgyvendinti 1, 2, 3 ir 4 iš apibrėžtų plėtros poreikių.

Beveik visi išskirti (nustatyti) Ankščių miesto VVG plėtros poreikiai susiję tiek su pirmu, tiek su antru VPS uždaviniu, kurie yra papildantys vienas kitą.

Uždavinys skirtas įgyvendinti 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programos 4.9. uždavinį „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiuji poreikį turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas (ERPF)“. Skatinti bendruomenės socialinį verslą, padedantį vietoje spręsti pažeidžiamų grupių atskirties problemas: palaikyti socialinio verslo (t. y. kuriančio darbo vietas, paslaugas ir (ar) prekes sunkiai integruojamoms bendruomenės gyventojų grupėms) kūrimąsi ir plėtrą, per vietos plėtros strategijas remiant reikalingos įrangos įsigijimą, socialinio verslo pradinį produktų ir paslaugų sukūrimą, testavimą, rinkodaros priemonių kūrimą ir taikymą ir kt.

Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė
1. Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai / skaičius	0	0	0	0	1	1	0	0	2
2. Paramą gavusios įmonės, iš kurių labai mažos, mažos, vidutinės ir didelės įmonės	0	0	0	0	1	1	0	0	2
3. Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0	0	0	0	1	1	0	0	2

1.1. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.1. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
<p>1.1. Uždavinio 1 alternatyva - remti tvaraus (plačiąja prasme) socialinio verslo kūrimą ir vystymą</p> <p>„Tvarus reikšmė“ dažniausiai yra susijusi su verslu ir visuomenės gerove. Šis terminas apima idėjas ir veiksmus, kurie suderina ekonominį augimą su socialine atsakomybe ir aplinkosauga. Tvarus reikšmės konceptas akcentuoja ilgalaikį įsipareigojimą užtikrinti, kad veiksmams ir sprendimams šiandien nepakenktų ateities kartoms ir planetos ekosistemai.</p> <p>Socialiniu aspektu reiškiama, kad veikla yra vykdoma atsivėlgiant į socialinį teisingumą ir lygybę, gerbiant žmogaus teises, gerinant gyvenimo kokybę ir kuriant sąlygas žmonėms siekti savo tikslų. Tai reiškia atsivėlgimą į visuomenės poreikius, vertinant poveikį socialiniams veiksniams ir siekiant, kad visuomenės grupės nebūtų diskriminuojamos.</p> <p>Ekonominio aspekto reiškiama, kad veikla yra vykdoma taip, kad būtų užtikrintas ekonominis stabilumas ir tenkinami socialiniai gyventojų poreikiai. Tai reiškia atsivėlgimą į ilgalaikį poveikį, o ne į trumpalaikę naudą, tiek užimtumo, tiek pelno siekimo atžvilgiu. Taip pat siekiama žalingo poveikio aplinkai ir žmonėms minimizavimo skatinant tvarų naudojimą, sveiką gyvenimą ir rūpinimąsi gamta bei žmogumi.</p> <p>Aplinkosaugos aspektas reiškiama žmogaus veiklos sąveika su natūralia aplinka ir jos poveikio būdus. Ši veikla gali apimti gamtos išteklių naudojimą, prekių ir paslaugų gamybą bei vartojimą, atliekų ir taršos tvarkymą. Žmogaus veikla prisideda prie pasaulinio klimato kaitos, nes į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, anglies dioksidas. Klimato kaita daro didelį poveikį gamtos sistemoms ir žmonėms. Aplinkosaugos aspektų supratimas ir valdymas yra labai svarbus skatinant tvarų vystymąsi ir apsaugant natūralią aplinką. Tam reikalingas holistinis požiūris, kuriam atsivėlgama į žmogaus veiklos poveikį aplinkai ir būdus, kuriais natūralios sistemos palaiko žmonių gerovę.</p> <p>PASIRINKTA 1.1. Uždavinio 1 alternatyva, kadangi Ankščių miesto kontekste, siekiant tvaraus vystymosi, kompleksiskai bus sprendžiami bendruomenėje kylantys socialiniai, ekonominiai ir aplinkosauginiai iššūkiai, tokie kaip pakankamai aukštas nedarbo lygis; pagrindinių paslaugų prieinamumo problemos; socialinė nelygybė; socialinių ir sveikatos kompleksinių paslaugų trūkumas; vaikų ir jaunimo užimtumo problemos; taršos aplinkai problemos. Tai būtų galima pasiekti tikslingai investuojant į neformalų švietimą, socialinių paslaugų ir infrastruktūros plėtrą ir modernizavimą, ekonominės plėtros iniciatyvas, bendruomeninio/socialinio verslo iniciatyvas, kuriose prioritetas yra socialinė ir aplinkosauginė atsakomybė, taip pat skatinant partnerystę ir bendradarbiavimą tarp įstaigų, imonių ir organizacijų.</p>	<p>1.1. Uždavinio 2 alternatyva - skatinti socialiai atsakingo ir socialinio verslo plėtrą</p> <p><i>Uždavinio alternatyva suformuluota siekiant įvertinti alternatyvų įvairytos silpnybės (problemos) sprendimo (arba stiprybės išnaudojimo) būdą.</i></p> <p>Uždavinys skirtas - plėtoti socialiai atsakingą ir socialinį verslą. Tai tokia plėtros strategija, kuria siekiama ne tik finansinių rezultatų, bet ir visuomenės gerovės ir aplinkos tvarumo. Socialiai atsakingo ir socialinio verslo plėtros skatinimas turi kelis tikslus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Suteikti pridėtinę vertę visuomenei: Socialiai atsakingas ir socialinis verslas siekia spręsti socialines, aplinkos ar ekonomines problemas, kurios gali turėti teigiamą poveikį visuomenei. Jie gali skirti dėmesį skurdo mažinimui, švietimo gerinimui, sveikatos priežiūros paslaugų teikimui arba ekologinio tvarumo skatinimui. Šie tikslai padeda pagerinti gyvenimo kokybę ir gerovę visuomenei. 2) Užtikrinti tvarų verslo modelį: Socialiai atsakingas ir socialinis verslas siekia pateikti naujus verslo modelius, kurie yra ekonomiškai tvarts ir ilgalaikiai. Jie gali integruoti socialinius ir ekologinius tikslus į savo veiklą ir strategiją, kad pasiektų finansinius rezultatus ir tuo pat metu turėtų teigiamą poveikį visuomenei ir aplinkai. 3) Skatinti etišką verslo praktiką: Socialiai atsakingas ir socialinis verslas siekia skatinti etišką elgesį versle. Tai apima sąžiningumą, skaidrumą, atsakingą tiekimo grandinę ir darbuotojų gerovės užtikrinimą. Toks požiūris gali padėti sukurti ilgalaikius verslo santykius su klientais, tiekėjais ir visuomene. 4) Mobilizuoti bendruomenes ir nevyriausybinį sektorių: Socialiai atsakingas ir socialinis verslas siekia mobilizuoti bendruomenes bei nevyriausybinį sektorių ir skatinti jų dalyvavimą spręsti visuomenės problemas. Jie gali palaikyti vietos iniciatyvas, remti vietos įmones ir organizacijas bei įtraukti vietos gyventojus į savo veiklą. Tai padeda stiprinti bendruomenės ryšius ir gerina vietos gyventojų gyvenimo sąlygas. 5) Pakeisti verslo kultūrą: Socialiai atsakingas ir socialinis verslas siekia keisti verslo kultūrą ir standartus. Jie gali tapti pavyzdžiu kitoms įmonėms ir priversti įprastą verslą įtraukti socialinį atsakomybę į savo veiklą. <p>ATMESTA 1.1. Uždavinio alternatyva, kadangi orientuota daugiau į verslo plėtrą. Ji iš esmės lygiavertė mūsų pasirinktai 1.1. Uždavinio alternatyvai, tačiau nėra taip aiškiai atskirti vystymosi elementai kaip mūsų pasirinktoje alternatyvoje. bendruomenės, visuomenės įtrauktis atskleidžiama per ekonomines veiklas, šioje alternatyvoje pateikiamas sudėtingesnis kompleksinės plėtros modelis.</p>

1.2 UŽDAVINYS - Remti naujų socialinių idėjų vystymą, novatoriškų metodų ir praktikų įgyvendinimą, siekiant patenkinti socialinius ir ekonominius Ankščių miesto gyventojų poreikius, spręsti išsienėjusias socialines bei aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą

Naujų socialinių idėjų vystymas ir novatoriškų metodų įgyvendinimas turės teigiamą poveikį Ankščių miesto gyventojams ir prisidės prie socialinės ir ekonominės bei aplinkosauginės

- gerovės skatinimo.
- Norint pasiekti šį uždavinį reikia įgyvendinti ir remti sekančius žingsnius, kurie turi būti įgyvendinami ir plėtojami kompleksiskai:
- 1) skatinti kūrybiškumą ir inovacijas, kurios galėtų spręsti miesto iššūkius.
 - 2) skatinti socialinį verslumą - teikti mokymų ir konsultavimo paramą pradedantiems socialiniams ir kitiems verslams.
 - 3) įtraukti vietos gyventojus į sprendimų priėmimo procesus.
 - 4) skatinti ir remti mokymų ir mentorystės programų naujų idėjų ir projektų kūrimą įgyvendinimą. Suteikite jiems būtinus įgūdžius ir žinias verslo, valdymo ir socialinės veiklos srityse.
 - 5) bendradarbiauti su veikiančiais verslais, organizacijomis, kad būtų galima pasinaudoti jų žiniomis ir studentų potencialu naujų idėjų vystymui. Jau veikiančios nevyriausybinės organizacijos gali turėti patirties ir žinių, kurias galima panaudoti naujiems projektams įgyvendinti.
 - 6) padaryti naujus projektus ir inovacijas matomus miesto gyventojams. Skleiskite informaciją apie veiksmus ir pasiekimus per socialinius tinklus, vietinius leidinius ir renginius.
 - 7) į visus veiksmus svarbu integruoti aplinkosaugos ir tvarumo aspektus. Skatinti energijos taupymą, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą ir atliekų mažinimą. Socialinio poveikio matavimas: įdiegkite būdus, kaip matuoti projektų socialinį poveikį. Tai padės įvertinti, ar pasiekiami tikslai ir kokį poveikį daro visuomenei.

Siekiant įgyvendinti šį uždavinį, svarbu atidžiai įsiklausyti į miesto gyventojų poreikius ir bendradarbiauti su įvairiomis suinteresuotomis šalimis., remiant naujas idėjas ir inovacijas, galima kurti gyvenimo kokybę gerinančias paslaugas ir padėti spręsti miesto iššūkius.

Uždavinį siekiame skatinti integruotų paslaugų taikymą ir įgyvendinimą, plečiant socialines ir ekonomines paslaugas ir iniciatyvas Anykščių mieste. Formuojant uždavinį buvo atsižvelgiama į visus numatytus SSSG analizės teiginius, visas esamas Anykščių miesto stiprybes ir silpnynes bei esamas galimybes ir grėsmes, kadangi šis uždavinys skirtas „minkštų“ iniciatyvų įgyvendinimui, kurių įgyvendinimo lygiagrečiai, tikėtina pareikalas ir veiksmai numatyti 1.1. uždavinyje. Taip pat buvo atsižvelgta į esamus gyventojų poreikius, pateiktas projektines idėjas.

Uždavinio įgyvendinimu siekiama pasinaudoti sekančiomis stiprybėmis ir galimybėmis, kad bent iš dalies išspręsti silpnynes ir sumažinti kylančias grėsmes:

Stiprybės: Didėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius (R4); Mažėjantis socialines paslaugas gaunančių žmonių skaičius (R12); Stiprios nevyriausybinės organizacijos ir iniciatyvų žmonės (R19); Augantis mokyklose besimokančių vaikų skaičius (R6)

Galimybės: Miesto išsidėstymas, geografinė padėtis, istorija bei gamtiniai resursai suteikia galimybę socialinių, rekreacinių verslų vystymuisi, poilsio organizavimui, paslaugų gyventojams ir svečiams teikimui (R1); Naudotis Anykščių menų inkubatoriaus suteikiamomis galimybėmis (R21); Teikti kompleksines paslaugas, vystyti socialines inovacijas kuriant paslaugų paketis tiek gyventojui, tiek miesto svečiui (R13)

Silpnybės: Mažėjantis gyventojų skaičius tiek Anykščių mieste, tiek Anykščių rajono savivaldybėje (R2); Mažėjantis gyventojų skaičius tiek Anykščių mieste, tiek Anykščių rajono savivaldybėje (R2); Sumažėjusi vaikų iki 14 m. bei didėjanti pensinio amžiaus gyventojų dalis Anykščių rajone (R4); Tikslinių grupių nepasiekiamumas ir nepakankama informacijos sklaida apskundina išskeltų Anykščių miesto socialinių ir užimtumo problemų sprendimą (R21); Didėja darbingo amžiaus gyventojų skaičius, tačiau kartu didėja ir registruotų bedrablių skaičius lyginant su 2018 metais (R14)

Grėsmės: Nepakankamas viešojo ir privataus sektorių finansavimas socialinėms, užimtumo ir verslumo problemoms spręsti; Blogėjanti gyventojų fizinė ir psichinė sveikata dėl patiriamą streso, mažo fizinio aktyvumo, žalingų įpročių ir kitų priežasčių

Kaip SSSG analizės, situacijos analizės, informacijos rinkimo, poreikių tyrimo ir viešinimo rezultatai yra suformuluoti Anykščių miesto VVG teritorijos plėtros poreikiai. Šiuo uždaviniumi siekiame įgyvendinti 2,3, 4 ir 5 iš apibrėžtų plėtros poreikių.

Beveik visi išskelti (nustatyti) Anykščių miesto VVG plėtros poreikiai susiję tiek su pirmu, tiek su antru VPS uždaviniu, kurie yra papildantys vienas kitą.

Uždavinys skirtas įgyvendinti 2021-207 metų Europos sąjungos fondų investicijų programos 4.7. uždavinį „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“.

Užtikrinti pagalbą tiems, kuriems labiausiai jos reikia: socialinės integracijos, įskaitant kultūros edukaciją bei kūrybingumo skatinimą, paslaugos, kurios didina socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų socialinę integraciją ir šalina galimybių dalyvauti darbo rinkoje kliūtis; paslaugų grįžusiems iš įkalinimo įstaigų sistemos įgyvendinimas ir tobulinimas; darbo su jaunimu sistemos plėtra, siekiant didesnę jų integracijos; koordinuotos intervencinės pagalbos esantiems benamystėje vystymas.

Skatinti moterų ir vyrų lygybę: žmogaus teisių padėties gerinimas ir seksizmo padarinių šalinimas per visuomenės nuostatų keitimą ir lyčių lygybės aspekto integravimą vietos savivaldos lygiiu, siekiant mažinti paplitusius stereotipus apie lytis; smurto artimoje aplinkoje mažinimas, užtikrinant tinkamą smurto prevenciją ir pagalbą nukentėjusiems nuo smurto.

Stiprinti ir plėtoti savanorystę: socialinės įtraukties skatinimas sudarant sąlygas įsitraukti į ilgalaikę, kompetencijas ugdančią savanorišką veiklą, kuriant ir įgyvendinant nacionalinį savanoriškos veiklos modelį.

Skatinti aktyvesnį vietos bendruomenių dalyvavimą: per vietos plėtros strategijų rengimą ir įgyvendinimą spręsti vietos bendruomenei aktualias gyventojų skurdo ir atskirties problemas, t. y. taikyti prevencines priemones nepalankiose sąlygose gyvenantiems vaikams, padėti socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams įsitraukti į visaverčių visuomenės gyvenimą, asmenims iš pažeidžiamų grupių – įsitraukti į darbo rinką ir joje išsilaikyti.

Eil. Nr.	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekia ma reikšmė
1	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	0	0	0	1	2	1	0	4
2	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino Anykščių miesto savivaldybės biudžetinės įstaigos	0	0	0	0	0	1	2	0	3

1.2. UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA	1.2. UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA
<p>1.2. Uždavinio 1 alternatyva - remti naujų socialinių idėjų vystymą, novatoriškų metodų ir praktikų įgyvendinimą, siekiant patenkinti socialinius ir ekonominius Anykščių miesto gyventojų poreikius, spręsti įsisenėjusias socialines, aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą</p> <p>Naujų socialinių idėjų vystymas ir novatoriškų metodų įgyvendinimas turės teigiamą poveikį Anykščių miesto gyventojams ir prisidės prie socialinės ir ekonominės bei aplinkosauginės gerovės skatinimo. Norint pasiekti šį uždavinį reikia įgyvendinti ir remti sekančius žingsnius, kurie turi būti įgyvendinami ir plėtojami kompleksiskai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) skatinti kūrybiškumą ir inovacijas, kurios galėtų spręsti miesto iššūkius. 2) skatinti socialinį verslumą - teikti mokymų ir konsultavimo paramą pradedantiems socialiniams ir kitiems verslams. 3) įtraukti miesto gyventojus į sprendimų priėmimo procesus. 4) skatinti ir remti mokymų ir mentorystės programų naujų idėjų ir projektų kūrimą įgyvendinimą. Suteikti jiems būtinus įgūdžius ir žinias verslo, valdymo ir socialinės veiklos srityse. 5) bendradarbiauti su veikiančiais verslais, organizacijomis, kad būtų galima pasinaudoti jų žiniomis ir studentų potencialu naujų idėjų vystymui. Jau veikiančios nevyriausybinės organizacijos gali turėti patirties ir žinių, kurias galima panaudoti naujiems projektams įgyvendinti. 6) padaryti naujus projektus ir inovacijas matomus miesto gyventojams. Skleisti informaciją apie veiksmus ir pasiekimus per socialinius tinklus, vietinius leidinius ir renginius. 7) į visus veiksmus svarbu integruoti aplinkosaugos ir tvarumo aspektus. Skatinti energijos taupymą, atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą ir atliekų mažinimą. Socialinio poveikio matavimas: įdiegti būdus, kaip matuoti projektų socialinį poveikį. Tai padės įvertinti, ar pasiekiami tikslai ir kokį poveikį daro visuomenei. <p>Siekiant įgyvendinti šį uždavinį, svarbu atidžiai įsiklausyti į miesto gyventojų poreikius ir bendradarbiauti su įvairiomis suinteresuotomis šalimis, o remiant naujas idėjas ir inovacijas kurti gyvenimo kokybę gerinančias paslaugas, kurios padėtų spręsti miesto iššūkius.</p>	<p>1.2. Uždavinio 2 alternatyva - skatinti neformalių iniciatyvų kūrimą, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius.</p> <p><i>Uždavinio alternatyva suformuluota siekiant įvertinti alternatyvų įvardytos silpnybės (problemos) sprendimo (arba stiprybės išnaudojimo) būdą.</i></p> <p>Kad socialinė ir ekonominė plėtra būtų tikra, svarbu užtikrinti, kad visi gyventojai turėtų vienodas galimybes dalyvauti vystymosi procese, būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocije ir fizine sveikata, sveika gyvenimu, bet ir su klimato kaitos keliamais iššūkiais. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. Siekiant skatinti Anykščių mieste veikiančias organizacijas, įstaigas ir žmones, jų narius inicijuoti ir (arba) dalyvauti mokymuose ir seminaruose, kitose iniciatyvose kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių perimti ir teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą.</p> <p>ATMESTA 1.2. Uždavinio 1 alternatyva, kadangi orientuota daugiau į mokymosi veiklas, susijusias su asmens ekonomine, fizine ir psichologine gerove. Mūsų pasirinkta uždavinio alternatyva yra platesnė, suteikianti galimybes investuoti ne tik į žmogiškąją kapitalą, tačiau ir būtiną įrangos įsigijimą ir panaudojimą. Mūsų pasirinktas uždavinys apima visus žmogaus gyvenimo gerovės vystymo etapus.</p>

PASIRINKTA 1.2. Uždavinio 1 alternatyva. Kadangi uždaviniu siekiame skatinti integruotą - kompleksinį paslaugų taikymą ir įgyvendinimą, plėčiant socialines ir ekonomines paslaugas ir iniciatyvas. Alternatyva pasirinkta, nes uždavinys skirtas „minkštą“ iniciatyvų įgyvendinimui, kurių įgyvendinimo lygiagrečiai, fiktyva pareikalaus ir veiksmai numatyti 1.1. uždavinyje. Taip pat buvo atsižvelgta į esamus gyventojų poreikius, pateiktus projektines idėjas. Planuojamos veiklos ir rentini veiksmai yra plattis - planuojama remti socialinius projektus ir iniciatyvas, kurios turi teigiamą poveikį miesto gyventojams ir aplinkai. Tai gali būti projektai, skirti skatinti tvarų verslą, ekologinės sąmonės kėlimui, socialinę atskirties mažinimui ir t.t.

Anykščių miesto 2024-2028 m. vietos plėtros strategijos priedų sąrašas	
1 Priedas	Išnašos
2 Priedas	Lentelės ir paveikslėliai
3 Priedas	Skaičiuoklė
4 Priedas	Anykščių miesto VVG sprendimai, kuriais sudarytas miesto Anykščių miesto VVG kolegialus valdymo organas 4.1. Anykščių miesto VVG visuotinio narių 2020-07 susirinkimo protokolas Nr.001 4.2. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2022-11-11 protokolas Nr. 005 4.3. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2023-07-28 protokolas Nr. 005 4.4. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2023-11-007 protokolas Nr. 007
5 Priedas	Dokumentai įrodantys, kad Anykščių miesto VVG nariai yra Anykščių miesto VVG veiklos teritorijoje veiklą vykdančios trijų šalių partneriai: bendruomeninės organizacijos ir (ar) kitos nevyriausybinės organizacijos; asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės; savivaldybės taryba 5.1. VĮ Registrų centras išplėstinis išrašas 5.2. VĮ Registrų centro internetinio puslapio Print screen-ai, kuriuose pateikta informacija apie Anykščių miesto VVG narių veiklos teritoriją
6 Priedas	Dokumentai įrodantys, kad Anykščių miesto VVG turi kolegialų valdymo organą, kuriame partneriams atstovauja vienodas skaičius valdymo organo narių, ir šio organo sprendimų priėmimo tvarka užtikrina, kad priimančios sprendimus ne mažiau kaip 50 proc. balsų teks partneriams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos; jeigu juridinio asmens nariai yra organizacijos, veikiančios didesnėje negu apibrėžta juridinio asmens veiklos teritorija arba neturinčios apibrėžtos veiklos teritorijos (pvz., regiono verslininkams atstovaujančios verslo asociacijos, nevyriausybinės organizacijos), į valdymo organą deleguoti nariai turi būti tiesiogiai susiję su juridinio asmens veiklos teritorija (pvz., į valdymo organą deleguotas asmuo gyvena juridinio asmens veiklos teritorijoje ir (arba) dirba verslo asociacijoje atstovaujamos įmonės buveinės ar filialo veiklos teritorijoje); kolegialaus valdymo organo narių deklaracijos apie viešuosius ir privačius interesus. Anykščių miesto VVG valdybos narių deklaracijos apie viešuosius ir privačius interesus.
7 priedas	Anykščių miesto VVG įstatai
8 Priedas	Dokumentai apie Anykščių miesto VVG vienasmenį valdymo organą - pirmininką 8.1. Anykščių miesto VVG sprendimas(2023-11-23 protokolas), kuriuo išrinktas (paskirtas) asmuo Anykščių miesto VVG pirmininku 8.2. Anykščių miesto VVG pirmininko privačių interesų deklaracija 8.3. Anykščių miesto VVG pirmininko aukštąjį išsilavinimą pagrindžiantis dokumentas 8.4. Anykščių miesto VVG pirmininko gyvenimo aprašymas (CV)
9 Priedas	Viešųjų Anykščių miesto vietos plėtros strategijos projekto pristatymų ir konsultacijų su Anykščių miesto gyventojais (per viešus gyventojų susirinkimus; radijo laidas, bei informacinius straipsnius internetinėse svetainėse, socialiuose tinkluose, skelbimų lentose, kartu kviečiant teikti pasiūlymus), pagrindžiantys dokumentai
10 Priedas	Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vietos plėtros strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano tikslus
11 Priedas	Anykščių miesto VVG visuotinio narių 2023-11-23 susirinkimo, kuriame patvirtinta vietos plėtros strategija, protokolas

1.1.1. Veiksmas	<p>Partneriai privalomi</p> <p>Tinkami partneriai: 1) VšĮ arba Asociacija įsteigtos pagal NVO įstatymą 2) Kitos VšĮ arba Asociacijos 3) Biudžetinės įstaigos (toliau –BĮ) 4) Privatus juridinis asmuo</p> <p>Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100. (MAX balų)</p>	Iš viso veiksmui:			162 826,09					162 826,09	
1.1.2. Veiksmas	<p>Remti socialinio verslo, kuris remiasi naujų, skaitmeninių ir (arba) kitų modernių technologijų ir (arba) procesų ir (arba) būdų integravimu, kūrimąsi</p> <p>Planuojama finansuoti 1 projektą. Vieno projekto vertė ne daugiau 149 800,00 Eur.</p> <p>Tinkami pareiškėjai: 1) VšĮ arba Asociacija įsteigtos pagal NVO įstatymą 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) Privatus juridinis asmuo</p> <p>Partneriai neprivalomi</p> <p>Jei pasirenkami Partneriai, jų tinkamumas: 1) VšĮ arba Asociacija įsteigtos pagal NVO įstatymą 2) Kitos VšĮ ar Asociacijos 3) BĮ 4) Privatus juridinis asmuo</p> <p>Projektai bus atrenkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100 (MAX balų)</p>	<p>Europos socialinis fondas +</p> <p>Europos regioninės plėtros fondas</p> <p>LR valstybės biudžetas</p> <p>Savivaldybės biudžeto lėšos</p> <p>Privačios lėšos</p> <p>Iš viso veiksmui:</p>			127 330,00	22 470,00				0,00 127 330,00 22 470,00 0,00 13 026,09 162 826,09	
1.2. UŽDAVINYS – Remti naujų socialinių idėjų vystymą, novatoriškų metodų ir praktikų įgyvendinimą, siekiant patenkinti socialinius ir ekonominius Anykščių miesto gyventojų poreikius, spręsti įsisenėjusias socialines bei aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą											
1.2.	<p>Viso pagal 1.2. uždavinį "Remti naujų socialinių idėjų vystymą, novatoriškų metodų ir praktikų įgyvendinimą, siekiant patenkinti socialinius ir ekonominius Anykščių miesto gyventojų poreikius, spręsti įsisenėjusias socialines bei aplinkosaugines problemas bei kurti naujus socialinius ryšius ir bendradarbiavimą" planuojama paremti 7 projektus.</p>	<p>Europos socialinis fondas +</p> <p>Europos regioninės plėtros fondas</p> <p>LR valstybės biudžetas</p> <p>Savivaldybės biudžeto lėšos</p>			85 022,79	255 080,19	255 092,01			595 194,99 0,00 105 034,41	

1.2.2. Veiksmas	4) BĮ 5) Privatus juridinis asmuo	Iš viso veiksmui:				108 739,92	217 479,82			326 219,74
	<p>Partneriai neprivalomi</p> <p>Jei pasirenkami partneriai, jų tinkamumas Anykščių rajone registruotos ir veiklą vykdančios:</p> <p>1) NVO (VšĮ arba Asociacija, įsteigtos pagal NVO įstatymą)</p> <p>2) Kitos VšĮ arba Asociacijos</p> <p>3) Anykščių rajono savivaldybės administracija</p> <p>4) BĮ</p> <p>5) Privatus juridinis asmuo</p> <p>Projektai bus atrinkami konkurso būdų pagal kvietimo metu numatytus pirmumo (naudos ir kokybės) kriterijus. Prieš kiekvieną kvietimą teikti projektų įgyvendinimo planus VVG valdybos sprendimu bus patvirtinti ne mažiau nei 3 pirmumo (naudos ir kokybės) atrankos kriterijai su kiekybiniais įverčiais ir apsręsta mažiausia galima surinkti balų suma iš 100 (MAX balų)</p>									

Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	595 194,99	0,00	0,00	85 022,79	255 080,19	255 092,01	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	254 660,00	0,00	0,00	127 330,00	127 330,00	0,00	0,00	0,00	0,00
LR valstybės biudžetas	149 974,41	0,00	0,00	37 474,02	67 484,15	45 016,24	0,00	0,00	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	86 941,69	0,00	0,00	21 724,07	39 121,26	26 096,36	0,00	0,00	0,00

1 086 771,09

Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
Europos socialinis fondas +	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Europos regioninės plėtros fondas	169 971,10	0,00	0,00	21 246,38	42 492,78	42 492,78	42 492,78	21 246,38	0,00
LR valstybės biudžetas	29 994,75	0,00	0,00	3 749,34	7 498,69	7 498,69	7 498,69	3 749,34	0,00
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privačios lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Viso	199 965,85	0,00	0,00						

Iš viso vietos plėtros strategijai:	1 286 736,94
Europos socialinis fondas +	595 194,99
Europos regioninės plėtros fondas	424 631,10
LR valstybės biudžetas	179 969,16
Savivaldybės biudžeto lėšos	0,00
Privačios lėšos	86 941,69

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO TVARKA

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS IR KEITIMAI

1. Anykščių miesto VVG organai, atsakingi už veiksmų, skirtų Anykščių miesto vietos plėtros strategijai (toliau – VPS) įgyvendinti atranka, įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną:

Anykščių miesto VVG nariai (visuotinis narių susirinkimas):

- 1) tvirtina parengtą Anykščių miesto VVG VPS;
- 2) vertina ir tvirtina kasmetinę Anykščių miesto VVG VPS įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą;
- 3) vykdo Anykščių miesto VVG darbo skaidrumo, viešumo, tinkamo finansų panaudojimo užtikrinimą ir priežiūrą;
- 4) tvirtina Anykščių miesto VVG VPS pakeitimus;
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas.

Anykščių miesto VVG kolegialaus valdymo organo nariai (VVG valdyba):

- 1) vadovauja Anykščių miesto VVG veiklai laikotarpiuose tarp visuotinių narių susirinkimų;
- 2) priima sprendimus dėl dalyvavimo kitoje projektinėje veikloje;
- 3) priima ir atleidžia Anykščių miesto VVG VPS administracijos darbuotojus;
- 4) vyksta į VPS projektų įgyvendinimo vietą ir atlieka projektų rekomendacinio pobūdžio vertinimą (ne mažiau kaip vieną kartą per projekto priežiūros laikotarpį);
- 5) įgyvendina kitas steigimo dokumentuose nustatytas pareigas;
- 6) tvirtina kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 7) priima sprendimus dėl vietos projektų finansavimo.

Anykščių miesto VVG VPS administravimo vadovas (toliau – administravimo vadovas) (atrinktas konkurso būdu):

- 1) atlieka Anykščių miesto VVG VPS įgyvendinimo stebėseną ir teikia kasmetines VPS ataskaitas visuotiniams narių susirinkimams;
- 2) rengia ir teikia Anykščių miesto VVG valdymo organui tvirtinti kvietimų teikti vietos projektus dokumentus;
- 3) registruoja ir vertina pateiktus vietos projektus;
- 4) administruoja Anykščių miesto VVG VPS: pildo Anykščių miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ataskaitas, mokėjimo prašymus ir kartu su papildomais dokumentais pateikia juos LR Vidaus reikalų ministerijai;
- 5) administruoja vietos projektus ir vertina vietos projektų vykdytojų viešuosius pirkimus;
- 6) organizuoja vietos projektų atrankos posėdžius;
- 7) vykdo nuolatinį Anykščių miesto VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą Anykščių miesto VVG vietos plėtros strategiją, jos tikslus, prioritetus bei priemones;
- 8) konsultuoja Anykščių miesto VVG teritorijos gyventojus, organizacijas, verslo subjektus projektinių idėjų atitikimo Anykščių miesto VVG vietos plėtros strategijos klausimais;
- 9) vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymus paraiskų, ataskaitų pildymo ir su tuo susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- 10) vykdo viešųjų ryšių kampanijas, bendrauja su vietos žiniasklaida, rengia straipsnius;
- 11) organizuoja mokymus Anykščių miesto VVG nariams ir potencialiems projektų vykdytojams;
- 12) kviečia Anykščių miesto VVG narius į visuotinius ir valdybos posėdžius, rengia posėdžių protokolus; organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius Anykščių miesto VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pristatymus;
- 13) užtikrina, kad įgyvendinant Anykščių miesto VVG VPS būtų laikomasi visų BIVP bei horizontaliųjų principų;
- 14) administruoja internetinę svetainę (jei ji sukurta) arba teikia savalaikę informaciją į svetainę www.anyksciai.lt ir socialinius tinklus;
- 15) administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafikų priežiūrą bei pakeitimų derinimą; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas, mokėjimo prašymus ir papildomus dokumentus projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu.

Anykščių miesto VVG VPS finansininkas (atrinktas konkurso būdu):

- 1) vykdo Anykščių miesto VVG apskaitos politiką;
- 2) organizuoja finansinę ir buhalterinę apskaitą ir kontroliuoja, kad atskaitinių metų duomenys būtų teisingai ir laiku pateikti finansų bei statistikos organams;
- 3) registruoja ir vertina Anykščių miesto VVG finansinius dokumentus.

2. Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami VPS veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai, užtikrinant Taisyklių 4.5 papunktyje nurodytų principų įgyvendinimą:

Anykščių miesto VVG pavedama atsakomybė užtikrinti, jog vietos plėtros projektų atrankos kriterijai ir atrankos procedūros būtų nediskriminuojantys ir skaidrūs. Šiuos atrankos kriterijus tvirtins Anykščių miesto VVG valdyba.

Atrankant veiksmus ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi šių principų:

- 1) partnerystės ir atvirumo: projektų naudos ir kokybės vertinimo kriterijuose prioritetas bus teikiamas projektams, įgyvendinamiems kartu su partneriu. Taip siekiama paskatinti į projektų įgyvendinimą įsitraukti įvairias socialines grupes, partnerystės principu įgyvendinti reikšmingesnius, plačiau apimančius ir problemą iš esmės sprendžiančius projektus.
- 2) lyčių lygybės ir nediskriminavimo: atrankant projektus bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams. Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybių užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas dėl jo lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybes ir galimybes abiem lytims.
- 3) jaunimo dalyvavimo: rengiant mokymus potencialiems vietos projektų įgyvendintojams, kviečiant teikti vietos projektų įgyvendinimo planus ir pasirenkant informacijos viešinimo kanalus bus atsižvelgiama į jaunimo grupių situaciją bei poreikius ir skatinamas teikti projektus, juos įgyvendinti ir/ar dalyvauti jų veiklose jaunimas iki 29 metų.
- 4) lygybė: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
- 5) įtraukimas: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
- 6) dalyvavimas sprendimų priėmimo: bus teikiama pirmenybė dalyvaujantiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimant sprendimus. Dalyvaujantis principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisingumo aspektas priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
- 7) skaidrumas: bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus. Informacija nuolatos bus talpinama Anykščių rajono savivaldybės tinklalapyje, Anykščių miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose.

3. Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka:

Anykščių miesto VVG nariai VPS rengimo laikotarpiu vadovavosi bendro darbo ir bendravimo vertybėmis, laikėsi horizontaliųjų principų tiek Anykščių miesto VVG vidaus, tiek išorės santykiuose.

Tokiais pat principais bus vadovaujamosi ir VPS įgyvendinimo metu. VPS stebėseną bus vykdoma visus kalendorinius metus iki VPS bus įgyvendinta. Bus nuolat renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiekias rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, projektų įgyvendinimo eigą, esant poreikiui organizuojami susitikimai su vietos plėtros projektų vykdytojais, lankomasi vietos plėtros projektų įgyvendinimo vietose, siekiant identifikuoti įgyvendinimo pažangą ir problemas.

Anykščių miesto VVG, siekdamas sklandžiai ir efektyviai organizuoti savo darbą bei Anykščių miesto VVG VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną, priėmė šias bendras Anykščių miesto VVG valdybos darbo taisykles:

- 1) Anykščių miesto VVG visuotinis susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas tvirtina metines / galutines VPS ataskaitas;
- 2) Administravimo vadovas vykdo VPS priežiūros organizavimą ir VPS įgyvendinimo užtikrinimą;
- 3) Administravimo vadovas rengia galutines / metines VPS priežiūros ataskaitas, bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir Centre projektų valdymo agentūra;
- 4) Pagal administravimo vadovo parengtą ir nustatytą formą, Anykščių miesto VVG VPS projektų vykdytojai renka informaciją, reikalingą VPS įgyvendinimo metinių priežiūros ataskaitų parengimui, ją apdoroja, susistemina ir pateikia administravimo vadovui;
- 5) Administravimo vadovas kartą metuose rengia metinę, o baigus įgyvendinti VPS – galutinę ataskaitą apie VPS vykdymą ir jos rezultatus. Metinė / galutinė VPS ataskaita yra tvirtinama Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo;
- 6) Įgyvendinus VPS, administravimo vadovas pateikia VPS galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją Vidaus reikalų ministerijai. Administravimo vadovas bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir esant poreikiui teikia papildomą informaciją, susijusią su VPS įgyvendinimu.
- 7) **Siekiant laiku identifikuoti vietos plėtros projektų rengimo ir įgyvendinimo problemas, keliančias riziką VPS tinkamam įgyvendinimui, ir imtis veiksmų šioms rizikoms suvaldyti (pvz., atlikti papildomas vietos plėtros projektų pareiškėjų ir vykdytojų gebėjimų stiprinti skirtas veiklas), Anykščių miesto VVG administracija:**
 - Parengs laisvos formos atskaitą vietos projektų vykdytojams, kurioje bus prašoma pateikti trumpą informaciją apie vietos projekto tikslus, įgyvendinimo eigą (įgyvendintas veiklas), pasiekto projekto rezultatus ir produkto rodiklius. Šią atskaitą vietos projektų vykdytojai Anykščių miesto VVG turės pateikti už kiekvieną ketvirtį iki kito mėn. 15 dienos (Pvz.: už I ketvirtį iki balandžio 15 dienos). Iki kitų metų vasario 28 dienos vietos projektų vykdytojai Anykščių miesto VVG turės pateikti už atskaitinius metus, kuri rengiami kaupimo principu, t.y. susisteminant visą ketvirčių atskaitose pateiktus duomenis.
 - Kiekvieną ketvirtį organizuos atvirų durų dienas (susitikimus) su projektų vykdytojais, kurių metu aptars praktikoje, įgyvendinant vietos projektus, kylančias problemas.
 - Reguliariai kvies teikti poreikį gebėjimų stiprinimui, tiek vietos projektų vykdytojus, tiek potencialius pareiškėjus. Šią informaciją skelbs Anykščių rajono savivaldybės tinklalapyje www.anyksciai.lt.
- Anykščių miesto VVG ir partnerių socialiniuose tinkluose, taip pat kreipsis į vietos projektų vykdytojus ir potencialius pareiškėjus asmeniškai el. paštu, jei jie bus žinomi Anykščių miesto VVG.
- Stebėsenai vykdyti taip pat bus sudarytos ne mažiau kaip 2 darbo grupės (iš Anykščių miesto VVG narių ir administracijos), kurių nariai, kylant poreikiui iš vietos projektų vykdytojų, ar kils konfliktai vyks į vietos projektų vykdymo vietas.
- Anykščių miesto VVG administracija ne rečiau kaip vieną kartą per vietos projekto įgyvendinimo laikotarpį, atliks vietos projekto patikrą vietoje, užpildys laisvos formos atskaitą ir ją pateiks Anykščių miesto VVG valdybai.

4. Vietos plėtros strategijos pakeitimo iniciavimo procedūra:

Anykščių miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti VPS keitimą. Anykščių miesto VVG VPS pakeitimui tvirtina visuotinis Anykščių miesto VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant Anykščių miesto VVG VPS keitimą, turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, bei Anykščių miesto VVG vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Anykščių miesto VVG VPS gali būti keičiama kai:

- 1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;
- 2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp VPS uždavinių ir veiksmo sričių;
- 3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam VPS veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus VPS uždavinius;
- 4) būtina patikslinti VPS veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti VPS numatytus rodiklius.

Anykščių miesto 2024-2028 m. vietos plėtros strategijos priedų sąrašas	
1 Priedas	Išnašos
2 Priedas	Lentelės ir paveikslėliai
3 Priedas	Skaičiuoklė
4 Priedas	Anykščių miesto VVG sprendimai, kuriais sudarytas miesto Anykščių miesto VVG kolegialus valdymo organas
	4.1. Anykščių miesto VVG visuotinio narių 2020-07 susirinkimo protokolas Nr.001
	4.2. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2022-11-11 protokolas Nr. 005
	4.3. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2023-07-28 protokolas Nr. 005
	4.4. Anykščių miesto VVG visuotinio narių susirinkimo 2023-11-007 protokolas Nr. 007
5 Priedas	Dokumentai įrodantys, kad Anykščių miesto VVG nariai yra Anykščių miesto VVG veiklos teritorijoje veiklą vykdančios trijų šalių partneriai: bendruomeninės organizacijos ir (ar) kitos nevyriausybinės organizacijos; asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės; savivaldybės taryba
	5.1. VĮ Registrų centras išplėstinis išrašas
	5.2. VĮ Registrų centro internetinio puslapio Print screen-ai, kuriuose pateikta informacija apie Anykščių miesto VVG narių veiklos teritoriją
6 Priedas	Dokumentai įrodantys, kad Anykščių miesto VVG turi kolegialų valdymo organą, kuriame partneriams atstovauja vienodas skaičius valdymo organo narių, ir šio organo sprendimų priėmimo tvarka užtikrina, kad priimančios sprendimus ne mažiau kaip 50 proc. balsų teks partneriams, kurie nėra viešosios valdžios institucijos; jeigu juridinio asmens nariai yra organizacijos, veikiančios didesnėje negu apibrėžta juridinio asmens veiklos teritorija arba neturinčios apibrėžtos veiklos teritorijos (pvz., regiono verslininkams atstovaujančios verslo asociacijos, nevyriausybinės organizacijos), į valdymo organą deleguoti nariai turi būti tiesiogiai susiję su juridinio asmens veiklos teritorija (pvz., į valdymo organą deleguotas asmuo gyvena juridinio asmens veiklos teritorijoje ir (arba) dirba verslo asociacijoje atstovaujamos įmonės buveinės ar filialo veiklos teritorijoje); kolegialaus valdymo organo narių deklaracijos apie viešuosius ir privačius interesus. Anykščių miesto VVG valdybos narių deklaracijos apie viešuosius ir privačius interesus.
7 priedas	Anykščių miesto VVG įstatai
8 Priedas	Dokumentai apie Anykščių miesto VVG vienasmenį valdymo organą - pirmininką
	8.1. Anykščių miesto VVG sprendimas(2023-11-23 protokolas), kuriuo išrinktas (paskirtas) asmuo Anykščių miesto VVG pirmininku
	8.2. Anykščių miesto VVG pirmininko privačių interesų deklaracija
	8.3. Anykščių miesto VVG pirmininko aukštąjį išsilavinimą pagrindžiantis dokumentas
	8.4. Anykščių miesto VVG pirmininko gyvenimo aprašymas (CV)
9 Priedas	Viešųjų Anykščių miesto vietos plėtros strategijos projekto pristatymų ir konsultacijų su Anykščių miesto gyventojais (per viešus gyventojų susirinkimus; radijo laidas, bei informacinius straipsnius internetinėse svetainėse, socialiuose tinkluose, skelbimų lentose, kartu kviečiant teikti pasiūlymus), pagrindžiantys dokumentai
10 Priedas	Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu patvirtinta išvada, kad vietos plėtros strategijos projektas atitinka regiono plėtros plano tikslus
11 Priedas	Anykščių miesto VVG visuotinio narių 2023-11-23 susirinkimo, kuriame patvirtinta vietos plėtros strategija, protokolas

IŠNAŠOS	
	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija. Šaltinis: https://www.google.com/maps/place/Anyk%C5%A1%C4%8Diai,+Anyk%C5%A1%C4%8Diai+District+Municipality/@55.5276621,25.0724317,13z/data=!4m6!3m5!1s0x46e7e93037844c4fb:0x5b6c24c0751e57e6!8m2!3d55.529102!4d25.1131859!16zL20vMD12MGh3?entry=ttu
1.	
2.	Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
3.	Nuolatinių gyventojų amžiaus struktūra metų pradžioje. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
4.	Gimusieji. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
5.	Mirusieji. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
6.	Išvykusieji ir emigrantai; Atvykusieji ir imigrantai. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
	Anykščių rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas
7.	https://e-seimasx.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/d9f5cf52b1f211ec9f0095b4d96fd400?jfwid=-3168kzsbz
8.	Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=8c1bf2f9-5f65-40f6-98c8-3f5086efbfa5#/
9.	Registruoti bedarbiai. Šaltinis: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/